

Energimarknadsrapport för biodrivmedel och fasta biobränslen

Maj 2016

Innehåll

Nyheter i korthet - Biodrivmedel.....	3
Marknadsutveckling.....	6
Prisutveckling för etanol.....	6
Prisutveckling för biodiesel.....	8
Jordbruksprodukter.....	9

Denna rapport brukar innehålla information om både biodrivmedel och fasta biobränslen. I detta nummer kommer dock endast biodrivmedel att inkluderas. Energimyndigheten planerar för att fasta biobränslen ska inkluderas igen från och med hösten 2016.

Nyheter i korthet - Biodrivmedel

Sverige

Ny promemoria: ”Vissa statsstödskrav på bränsleskatteområdet”

EU-kommissionen vill ha ökad insyn i hur reglerna för statsstöd följs i medlemsstaterna och har därför begärt att få ta del av relevant information via en webbplats. Medlemsstaterna är skyldiga att delge informationen och den svenska regeringen presenterade den 5 april en proposition som behandlar de nya kraven. Den information som efterfrågas för statligt stöd i form av skattebefrielse på bränsleskatteområdet är i huvudsak följande:

1. Stödmottagarens namn och referens (organisationsnummer).
2. Typ av företag (små eller medelstora respektive stora).
3. Region där stödmottagaren är belägen.
4. Verksamhetsområde.
5. Stödbeloppets storlek per stödmottagare, redovisat i beloppsintervall.

Det är Skatteverket som får ansvar för att offentliggöra informationen. Regeringen föreslår att vissa ändringar ska göras i Lagen (1994:1776) om skatt på energi för att uppfylla de nya kraven från EU-kommissionen. Ändringar behöver bland annat göras för att definiera vilka fall av skattebefrielse på bränsleskatteområdet som utgörs av statligt stöd enligt EU-rätten. EU-kommissionen vill också begränsa möjligheten att ge statligt stöd till företag som är i svårigheter eller är föremål för återkrav. För att följa detta krav föreslår regeringen även här att göra vissa ändringar i Lagen om skatt på energi.

Källa: regeringen.se

2017 öppnas en ny pilotanläggning för ligninbaserat biodrivmedel

En ny pilotanläggning för produktion av ligninbaserat biodrivmedel ska byggas i Bäckhammar, Värmland. Anläggningen beräknas kunna tas i drift i början av 2017 och har fått 71 miljoner kronor i finansieringsstöd från Energimyndigheten.

Det är det svenska innovationsföretaget Renfuel som tillsammans med pappers- och massatillverkaren Nordic Paper har tecknat avtal om att bygga pilotanläggningen. Den kommer att ligga invid en av Nordic Papers massfabriker. Det är en restprodukt från massaproduktionen som ska användas till för att producera biodrivmedlet. Restprodukten är svartlut och innehåller ämnet lignin. Det är ligninet som ska förädlas i anläggningen och bli till ligninolja. Oljan kan sedan användas som råvara i tillverkningen av förnybar bensin och diesel. Renfuel har valt att kalla sin ligninoljeprodukt för ”Lignol”.

Källa: renfuel.se

Pilotanläggningen LTU Green Fuels avvecklas

2009 påbörjades arbetet med att uppföra en pilotanläggning i Piteå där DME¹ och metanol skulle produceras genom svartlutsförgasning. Det var företaget Chemrec som med finansieringsstöd från Energimyndigheten startade anläggningen. Teknikdemonstrationen utvecklades dock inte i linje med vad Chemrec förväntat sig och de valde därför att inte driva pilotanläggningen vidare efter några år.

Vid årsskiftet 2013/2014 tog Luleå tekniska universitet över pilotanläggningen och fick finansieringsstöd från Energimyndigheten för att skapa en forskningsinfrastruktur kring anläggningen. Ända sedan LTU tog över anläggningen har de haft i uppdrag att hitta andra

¹ Dimetyleter.

finansiärer till pilotanläggningen. Tekniken anses vara industrinära och mogen att tas över av en industripart.

Industrins intresse för att delta i forskning kring svartlutsförgasning i pilotskala har dock visat sig vara begränsat. Inga privata finansiärer har anmält intresse vilket troligtvis beror på att marknadssituationen för DME och metanol är mycket osäker. Energimyndigheten har gjort bedömningen att det inte är motiverat att driva verksamheten med nästan enbart offentliga medel då huvuddelen av forskningen som bedrivs på anläggningen är industrinära. Av den anledningen har finansieringen avbrutits och pilotanläggningen har stängts som följd av detta. Forskning på området kommer dock att fortgå vid Luleå tekniska universitet.

Källa: ltu.se

Internationellt

Rekordstor tillgång på sockerrör i Brasilien

Tillgången på sockerrör är just nu rekordstor i Brasilien. Det beror dels på gynnsamma väderförhållanden under 2016, och dels på att en större mängd sockerrör lämnats kvar på fälten under 2015. Lantbrukarna kunde inte ta in skörden i slutet på förra året på grund av kraftigt regn, men har istället haft möjlighet till det under 2016. Att tillgången på sockerrör är god är dock inte en indikation på att etanolproducenterna i landet är välmående.

Etanolindustrin i Brasilien har haft det svårt ekonomiskt under flera år vilket påverkar förmågan att ta reda på det stora utbudet av sockerrör. De stora investeringar som gjordes i etanolsektorn när den fortfarande var relativt välmående (innan 2008) har lett till att företagen nu är skuldsatta och känsliga för marknadsförändringar. För många företag är produktionskostnaderna större än intäkterna och de har inte pengar att investera i vare sig sina plantager eller i underhåll av själva sockerkvarnarna.

I normalfallet stänger etanolföretagen ner sina sockerkvarnar från mitten av december till mitten av mars för att genomföra underhållsarbete. Men eftersom många företag nu är i kritiskt behov av att få in pengar till verksamheten på kort sikt har de valt bort underhållsarbetet och fortsatt att producera under perioden. När underhållet inte sköts blir verksamheten skörare och därför har den fortsatta produktionen setts som en svaghet snarare än en styrka.

Källa: Agra-net.com

USA har återinfört Blender's Credit

Den nordamerikanska biodieselanvändningen stimulerades till och med 2013 genom det så kallade "Blender's Credit-systemet". Systemet upphörde att gälla 2014, men det har spekulerats kring ett återinförande av systemet ända sedan dess. I slutet av 2015 besannades spekulatioerna och systemet återinfördes. I korthet fungerar det nyinförda systemet så att drivmedelsföretag får 1 dollar i skattereduktion per gallon biodiesel som de blandar in i fossil diesel under 2016, och även retroaktivt för den biodiesel som blandats in under 2015.

Återinförandet har föregåtts av en debatt kring huruvida skattereduktionen ska ges till återförsäljare som blandar in biodiesel eller till inhemska producenter av biodiesel. Eftersom biodiesel från Argentina och Indonesien ibland kan köpas in för mindre pengar än amerikanskt producerad biodiesel menar kritiker att skattereduktionen kommer att påverka inhemsk produktion negativt. Argumenten har understötts av den senaste tidens svaga argentinska peso som stimulerat import från landet.

I samband med att Blender's Credit återinfördes förlängdes också ett skatteundantag för cellulosa-baserade biodrivmedel. Det skatteundantaget är till skillnad från biodieselstödet riktat mot inhemska producenter och de får en skattereduktion med 1,01 dollar per producerad gallon.

Källa: Agra-net.com

WTO ser över EU:s anti-dumpingtullar mot Argentina

EU upprättade anti-dumpingtullar mot biodiesel från Argentina i slutet av 2013 eftersom det ansågs att prisdumping kunde påvisas. Prisdumpningen skedde då argentinska producenter fick

nationella subventioner som tillät dem att sälja biodiesel på europeiska marknaden till ett lägre pris än det faktiska produktionspriset. Tullarna sattes fram till 2018. Argentina anser dock inte att prisdumpning har skett och har därför överklagat tullarna till WTO.

WTO satte upp en arbetsgrupp i april 2014 för att hantera överklagandet. För att anti-dumpningstullarna ska vara godkända krävs att den europeiska industrin kunna påvisa att de tagit skada under samma period som prisdumpningen skett och att den skadan är direkt kopplad till dumpningen.

Arbetsgruppen har nu meddelat att de finner att EU satt tullarna överdrivet högt. Detta eftersom EU baserade de argentinska produktionskostnaderna på schablonvärden istället för på faktiska värden. Arbetsgruppen kommer att fortsätta att utreda ärendet och det kommer troligtvis att bli en längre rättsprocess. Samtidigt som utredningen pågår har en ny regering tillträtt i Argentina och en rad skatter och subventioner har förändrats sedan tullarna sattes in. Detta måste också beaktas vid framtida handel mellan Argentina och EU.

Källa: Agra-net.com

Marknadsutveckling

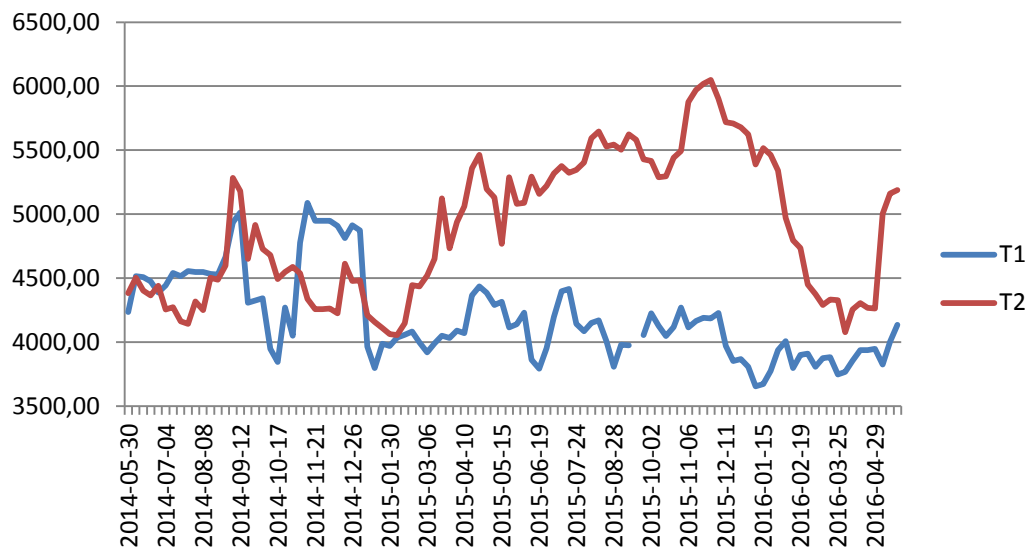
Prisutveckling för etanol

Priset på T2-etanol steg under 2015 till följd av en rad olika marknadshändelser. Bland annat har ett flertal förändringar skett bland de största producenterna i Europa. Det började med att den stora producenten Ensus upphörde att producera etanol i februari 2015. Verksamheten har inte startats upp igen och skälet till uppehållet anges vara dåliga marknadsförutsättningar. Utöver detta inträffade en explosion vid Tereos produktionsanläggning i Dobrovice, Tjeckien, den 22 september 2015. Explosionen orsakade skador på anläggningen som gjorde att produktionen minskade drastiskt under resten av året. Tereos produktion i Frankrike påverkades även den under hösten. Företaget har nio produktionsanläggningar i Frankrike, och till följd av en veckas lång strejk i oktober sjönk produktionen i samtliga anläggningar. Slutligen ansökte Europas största etanolproducent, Abengoa Bioenergy, om rekonstruktion för att undvika konkurs i november 2015. Etanolverksamheten är till salu men produktionen fortsatte som vanligt under 2015. Ännu finns ingen officiell köpare av verksamheten.

De stigande priserna understöddes också av höstens låga vattenstånd i floderna Rhen och Donau. Eftersom vattenståndet var så lågt har inte lastpromar kunnat komma in till de stora handelshamnarna, vilket i sin tur minskat den totala tillgången på etanol. Att etanolpriset steg fram till och med november gjorde att etanolen blev dyrare relativt bensin vilket gjorde att drivmedelsföretag valde att blanda in mindre etanol. Detta minskade efterfrågan på etanol och drog ner priset. I ett försök att locka köpare började priset sättas allt lägre. Priset sjönk fram till april 2016 då det blivit så lågt att olika aktörer började köpa på sig etanol i tron om att det ska kunna säljas till ett högre pris i framtiden. Samtidigt börjar även efterfrågan att öka i och med att det körs mer bil på somrarna i Europa.

Importen av T1-etanol bromsades in i november 2015 på grund av att priset på T2-etanol sjönk. Ett lägre pris på T2-etanol och en svagare euro mot dollarn gjorde importen av T1-etanol blev mindre attraktiv. Både etanol från Brasilien och USA handlas i dollar. Från och med februari 2016 ökade importen på etanol från USA igen, och importen har blivit mer attraktiv i takt med att priserna på den europeiska spot-marknaden ökat.

Figur 1. Etanolpriser² för T1-etanol och T2-etanol FOB i ARA, angivet i SEK/m³

Källa: Licht Interactive Data 2016³.

² T1 är importerad etanol från t.ex. Brasilien och USA (exklusive tull) medan T2 är europeisk etanol eller etanol från länder utan tullar till EU. I princip är det endast länder under "Everything But Arms"-avtalet som inte har tullar till EU. Dessa länder har av olika orsaker, ofta naturkatastrofer, tillfällig tullfrihet till EU för allt utom vapenexport. Priserna är ett genomsnitt från hamnarna i Rotterdam, Antwerpen och Amsterdam (ARA). FOB är en INCO-term och betyder Free On Board, d.v.s. ingen transport, försäkringar etc. ingår i priset.

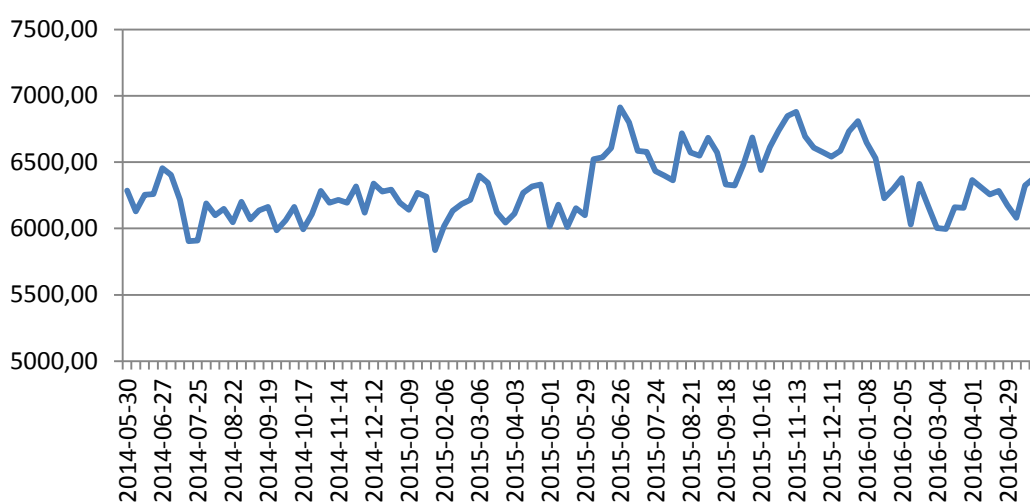
³ Från och med Energimarknadsrapporten för januari 2015 övergår Energimyndigheten från att ange prisutvecklingen för T1 och T2-etanol i enheten SEK/hl till SEK/m³. Detta bör beaktas vid jämförelse med grafer från tidigare Energimarknadsrapporter.

Prisutveckling för biodiesel

Under andra halvan av 2015 låg priset på FAME i hamnarna Amsterdam, Rotterdam och Antwerpen runt 6,5 kronor per liter. Som figur 2 visar har priset generellt legat på en högre nivå under andra halvåret av 2015 än under första, vilket till stor del kan förklaras av lågt vattenstånd i floderna Rhen och Donau. Lågt vattenstånd begränsar nämligen framkomligheten för import till de stora handelshamnarna. När floderna återgick till normalt vattenstånd sjönk priserna tillbaka igen.

Generellt finns det en överkapacitet för produktion av biodiesel på den europeiska marknaden och HVO tar marknadsandelar från FAME.

Figur 2. Utvecklingen av biodieselpriSET FOB i ARA, angivet i SEK/m³

Källa: Licht Interactive Data 2016.

Produktionsprognos för råvarorna vete, majs och soja

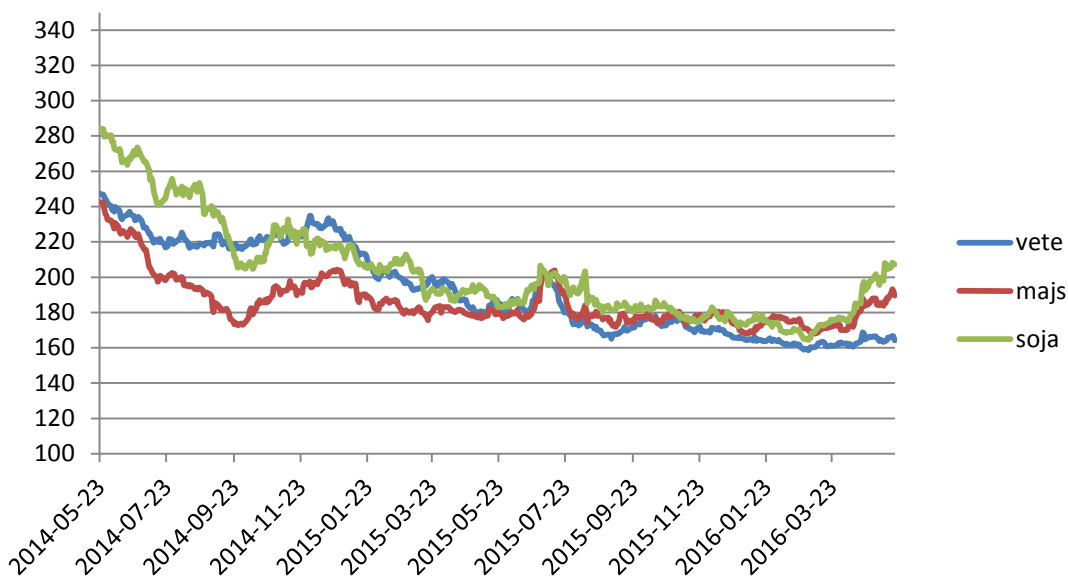
Den globala prognosen för veteproduktion 2016/2017 ligger just nu på 727 miljoner ton, vilket är en rekordhög nivå. Det beror bland annat på goda odlingsförhållanden för vårvete i EU, Ryssland och Ukraina.

Den globala produktionen av majs 2016/2017 uppskattas till 1 011 miljoner ton, vilket är en ökning med 42 miljoner ton sedan skörden 2015/2016. Prognosen har justerats upp för flera viktiga produktionsländer och regioner, så som Sydafrika, EU, Argentina, Ryssland och Ukraina.

Prognosen för den globala produktionen av sojaböner 2016/2017 ligger på 324 miljoner ton. Det är en ökning med 8,2 miljoner ton vilket beror på goda skördeförutsättningar i Indien, Brasilien, Ukraina och Argentina. USA väntas få en mindre skörd än tidigare prognostiserat, men det totala utbudet ökar trots det.

Prognoseernas siffror är hämtade från USDA⁴ och IGC⁵.

Figur 3. Index för prisutvecklingen av olika grödor (basår 2000 = index 100)

Källa: IGC Grains and oilseeds index 2016.

⁴ United States Department of Agriculture

⁵ International Grains Council